

Informatie over bijen blijft nodig

Huib Koel

Wildebijen.nl trekt al tien jaar veel bezoekers. De vormgeving, de snel toegankelijke, grote hoeveelheid informatie én de mogelijkheid om de relaties tussen bij en broedparasiet te kunnen volgen, dragen bij tot het succes. Voor veel mensen blijft het lastig om een bij van een wesp of zweefvlieg te onderscheiden, zo blijkt na tien jaar.

Toen ik in 2003 in mijn achtertuin een bij zag vliegen, wist ik gelijk: dat is geen honingbij! Honingbijen herkennen is niet moeilijk, voor een imker. Maar dit insect kende ik niet. Een digitale foto en een e-mail naar Jeroen de Rond bracht uitkomst: een andoornbij (*Anthophora furcata*) peurde nectar uit mijn gamander (*Teucrium*) plantjes. Een uitnodiging van Jeroen om na deze waarneming mee te gaan met de najaarsexcursie van de hymenoptera-werkgroep in de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD) werkte mee bij de bouw van de website. Ik leerde waarnemen. Daarna ben ik regelmatig op (foto)speurtocht geweest in 'mijn' AWD, maar ook elders. Met wisselend succes.

De ontmoeting met mijn eerste gewone sachembij (*Anthophora plumipes*) in het voorjaar van 2004, weet ik nog precies. Het mannetje probeerde mij uit zijn territorium (het ruitpad met helling van paarse dovenetel in mijn woonplaats) te verdrijven. 'Wat een zenuwlijer', dacht ik nog. 'Hij zit geen moment stil om te kunnen fotograferen'. Nadat ik het beestje in mijn insectennet gevangen en bekeken had, vloog het insect bij vrijlating gelijk naar een bloem om nectar te drinken (stress?), en bleef daar wel een minuut poseren voor de foto (zie de voorplaat van Bzzz 27 uit 2007). Een ander succes uit die afgelopen tien jaar is de waarneming van de boomtelselbij (*Osmia parietina*) ook in de AWD. Mede vanwege het gevraagde, specifieke beheer dat in de duinen wordt uitgevoerd, was deze waarneming bijzonder.

De ontdekking van de nestlocatie van de gewone langhoornbij (*Eucera longicornis*) op Texel was geweldig leuk. Meer dan 150 nesten in een dijklichaam, op 600 meter van de camping. De populatie op Texel was sinds mensenheugenis (1934) bekend, maar de locatie van de nesten was nog nooit ontdekt of beschreven, ook niet door de boswachter van Staatsbosbeheer op Texel.

Nog leuker zijn de reacties op de website, bijvoorbeeld die van Sonja Verhoeff, over de tronkenbij (*Heriades truncorum*) elders beschreven in dit nummer (zie pag. 13). Maar vaak ontvang je onscherpe foto's van

zweefvliegen met de vraag: nieuwe bijensoort? Ook kranten of andere media gaan regelmatig in de fout. Zo zag ik bijgaande reclameposter van het Oranje Kruis op het station van Heemstede. Voorkomen is beter dan genezen, vooral als het de EHBO betreft. Maar ga het in de tekst niet over wespen hebben, wanneer er een bij wordt afgebeeld. Dan reageer ik als gestoken.

Maar weet je ook wat je moet doen als je kind nu door een wesp gestoken wordt?

EHBO.NL

De hype rond de oorzaak van de bijensterfte onder honingbijen doet de publieke belangstelling voor bijen goed, maar ook in die discussie probeert wildebijen.nl enige nuance aan te brengen: 'Is de honingbij de plofkip onder de insecten?' Solitaire bijen zijn prima bestuivers voor onze inheemse flora en de fruitteelt in de open ruimte, daar zijn geen imkers voor nodig. En insecten op intensieve wijze houden alsof het landbouwdieren zijn, dat is geen sinecure. Dan vraag je om problemen.

In de afgelopen jaren vloog de grote wolbij (*Anthidium manicatum*) elk jaar op de gamander in mijn tuin, de andoornbij heb ik na 2003 nooit meer gezien. Dit jaar is het anders: geen enkele wolbij in mijn tuin. Maar na tien jaar wildebijen.nl vloog de andoornbij deze zomer weer op dezelfde planten. Nu nog de nestlocatie proberen te ontdekken.